

Det är kvinnorna som vänder upp och ner på börsen

Inledning

Fondsparande är krångligt och tråkigt. Varför ska jag läsa den här rapporten?

Fondsparande, usch, det har jag varken tid eller ork att sätta mig in i. Det är svårt att få hjälp som jag kan lita på. Det känns ju som om jag träffar en försäljare på banken – inte en rådgivare som vill mitt eller miljöns bästa. Ja, så känner jag själv och nog många med mig.

Vår undersökning bekräftar att bland de som vill spara hållbart, så är tidsbrist det vanligaste skälet till att man inte tar tag i sitt sparande. Dessutom visar den att sparare efterfrågar en hållbarhetsmärkning som kontrollerar och följer upp kraven. Det säger nästan 8 av 10 sparare, av dem som är intresserade av att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond. I regel litar även de med intresse av att spara hållbart mer på en oberoende märkning än på sin bank som rådgivare kring vilken fond som är mer hållbar.

Men nu har det blivit lite lättare. Miljömärkningen Svanen har landat på finansmarknaden. För mig personligen blir det ju extra lätt eftersom jag vet vilket grundligt arbete mina kollegor på Nordisk Miljömärkning gör när de tar fram tuffa krav, som godkänns av en tredje oberoende part. Om Svanens resa från batterier till Börsen skriver Ragnar Unge (vd) om i denna rapport.

Is green the new pink? Det frågar sig vår omvärldsanalytiker Sebastian Högnabba som skådar ut i världen. Det är nödvändigt att ta ställning med sitt sparkapital. Vi kan inte fortsätta sponsra företag som utvinner ohållbara råvaror såsom kol och olja. Men alla kan göra något för att dra sitt strå till stacken och rädda världen lite grann varje dag med sitt sparkapital. Är du man, så lyssna på vad kvinnorna i din närhet tycker om sparande. För vi går i bräschen, det är kvinnorna som kommer att vända upp och ner på börsen – häng på!

Anna Norberg, redaktör för rapporten "Det är kvinnorna som vänder upp och ner på börsen" januari 2018, Stockholm.

Ps. Vi vill så klart gärna att du delar vår rapport med andra. Men glöm inte ange källa och stäm gärna av fakta om du skriver eget material.

Svanen – det officiella nordiska miljömärket

Beslutet att införa Svanenmärkningen fattades av Nordiska Ministerrådet 1989. Syftet var att ge nordiska konsumenter ett bra verktyg för att kunna välja produkter som uppfyller stränga miljökrav. Idag finns närmare 60 produktgrupper och tusentals Svanenmärkta varor och tjänster på den svenska marknaden.

Så funkar Svanen

Svanen är en Typ 1-miljömärkning. Det innebär att Svanen arbetar utifrån ISO 14024. En oberoende tredje part, Nordiska Miljömärkningsnämnden, tar beslut om kriterier. Svanens krav utgår från ett livscykelperspektiv och ser till hela produktens miljöpåverkan. Dessutom skärps kraven regelbundet. Licensen är tidsbegränsad och företaget måste då ansöka på nytt. Kraven kontrolleras på plats. I Sverige är det Miljömärkning Sverige som ansvarar för Svanen och EU Ecolabel.

Innehållsförteckning

Ny undersökning: Så resonerar den medvetna spararen Sid 4
Varför är det inte fler hinder?

Analys: Kvinnorna är nyckeln till en mer hållbar finansmarknad Sid 8
Green is the new pink.

Krönika: Från batterier till börsen Sid 10
Miljömärkning Sveriges vd Ragnar Unge ser tillbaka och blickar framåt.

Hållbart sparande är bara trams Sid 11
Donald T Rump har twittrat tre kritiska påståenden till Miljömärkning Sverige. Vi besvarar påståendena på sid 11.

Vanliga frågor om Svanenmärkta fonder Sid 12

Ny undersökning

Så resonerar den medvetna spararen

Miljömärkning Sverige ville ta reda på varför inte fler sparar hållbart när intresset är så stort. Vilka hinder finns?

Mer än 4 av 10 svenskar är intresserade av att placera en del av sitt sparande i en fond där det finns krav och kontroller på att fonden arbetar med hållbarhet. Det visar en ny undersökning som Kantar Sifo har gjort på uppdrag av Miljömärkning Sverige.

Kvinnorna vill spara hållbart

De som är mest intresserade av möjligheten till hållbart sparande är rent generellt kvinnor i åldern 30–64 år. Majoriteten arbetar som tjänstemän med en månadslön mellan 25 000–42 000 SEK.

- Hälften av kvinnorna uttrycker ett intresse för att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond. Endast drygt 1 av 10 kvinnor är direkt ointresserade.

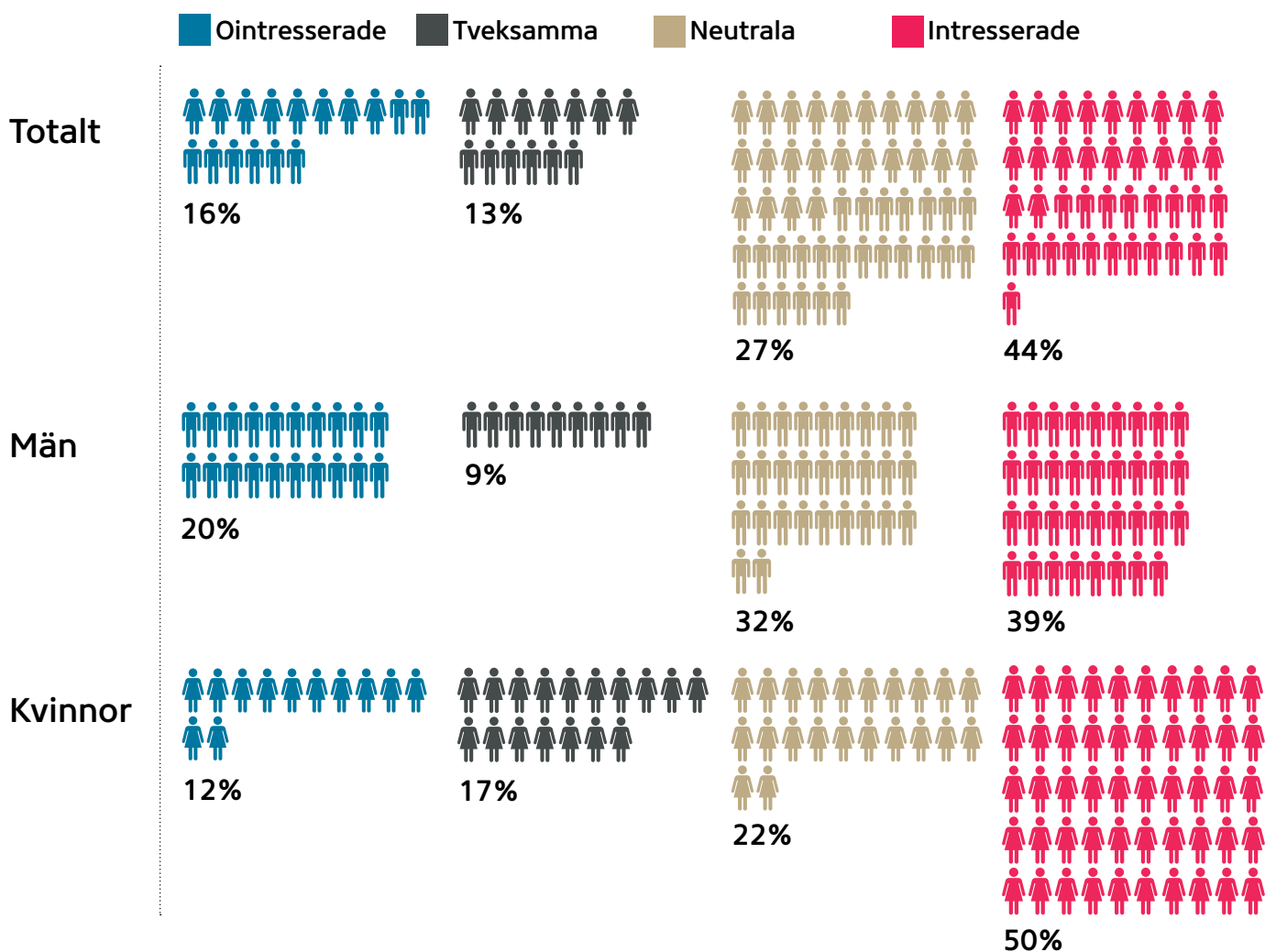
- Sett till ålder är inställningen och intresset generellt högre ju yngre man är. Bland 18–29-åringarna är endast 9 % ointresserade.

- Intresset av att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond är som lägst bland pensionärerna.

Med miljö som drivkraft

Den vanligaste orsaken till intresse av att spara hållbart handlar om värnandet av miljön. Det instämmer både kvinnor och män i. Hela 82 % anger miljö som drivkraft, 72 % svarar

Intresset att spara hållbart

Fråga: Föreställ dig ett fondsparande där det finns tuffa krav och kontroller på att fonden arbetar med hållbarhet. Hur intresserad skulle du vara av att placera en del av ditt sparande i den fonden? Bas: Alla (1037 stycken).

Illustration: Petra Frid/TT Nyhetsgrafik

Fler kvinnor än män vill spara hållbart. Drivkraften är att värna om miljön och sociala villkor. Det vanligaste hindret är att man inte har tid att ta reda på vilka fonder som är hållbara. Därför behövs en hållbarhetsmärkning som kontrollerar och följer upp kraven. Det säger nästan 8 av 10 sparare, av dem som är intresserade av att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond. I regel litar även de med intresse av att spara hållbart mer på en oberoende märkning än på sin bank som rådgivare kring vilken fond som är mer hållbar.

socialt ansvar. Kvinnorna har till skillnad från männen inte en personlig vinning, "högre avkastning på lång sikt" som stark drivkraft.

Tidsbrist vanligt hinder

Det vanligaste hindret till att man inte sparar hållbart i högre utsträckning är att man idag inte upplever sig ha tid att ta reda på vilka fonder som är hållbara. Ytterligare ett skäl är att det inte går att avgöra om en fond faktiskt är hållbar eller ej. Hindren handlar alltså i större utsträckning om svårigheten att hitta rätt fond och inte om att man inte litar på att det finns hållbara alternativ.

Behov av en oberoende märkning

Det behövs en hållbarhetsmärkning som kontrollerar och följer upp kraven. Det säger nästan 8 av 10 sparare, av dem som är intresserade av att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond. I regel litar även de med intresse av att spara hållbart, mer på en oberoende märkning än på sin bank som rådgivare kring vilken fond som är mer hållbar.

Litar inte på om en fond är hållbar

Om vi bortser från att en stor grupp inte är intresserad av att spara i hållbara fonder för att man i allmänhet inte är intresserad av fondsparande, så är en vanlig anledning till ointresset att man upplever att det inte går att avgöra om en fond verkligen är hållbar. Det säger 27 % av de tillfrågade.

Männen tvivlar på avkastningen

Det finns tydliga skillnader mellan könen till varför de är ointresserade av att spara hållbart: kvinnorna för att man inte kan avgöra vad som faktiskt är hållbart. Männen för att en annan inriktning på sparandet skulle en högre avkastning. Hos kvinnorna är det endast 3 % som anger högre avkastning som skäl.

Kommentar Miljömärkning Sverige

Per Sandell, ansvarig för fonder på Miljömärkning Sverige kommenterar det höga intresset.

- Det är väldigt positivt att det finns så stort intresse för hållbart sparande. Undersökningen tydliggör också att Miljömärkning Sverige har en viktig uppgift i att granska och kontrollera fonder. *Men hur kan de som inte är intresserade av att spara hållbart ändra attityd?*

– Undersökningen gjordes innan det fanns Svanenmärkta fonder på marknaden. De som säger att det inte finns en märkning man känner igen och litar på kommer att få det lättare nu. 96 % av svenska konsumenter känner igen Svanen. Men det gäller verkligen att de företag som har Svanenmärkta fonder hjälper spararna att hitta fram till dessa fonderna genom tydlig kommunikation.

Om att den hållbara spararen är kvinna:

– Jag är inte särskilt förvånad över att det är kvinnorna som är mest på hugget. Det är en genomgående trend i våra konsumentundersökningar om den typiske Svanenkonsumenten.

Text **Anna Norberg**

Om undersökningen

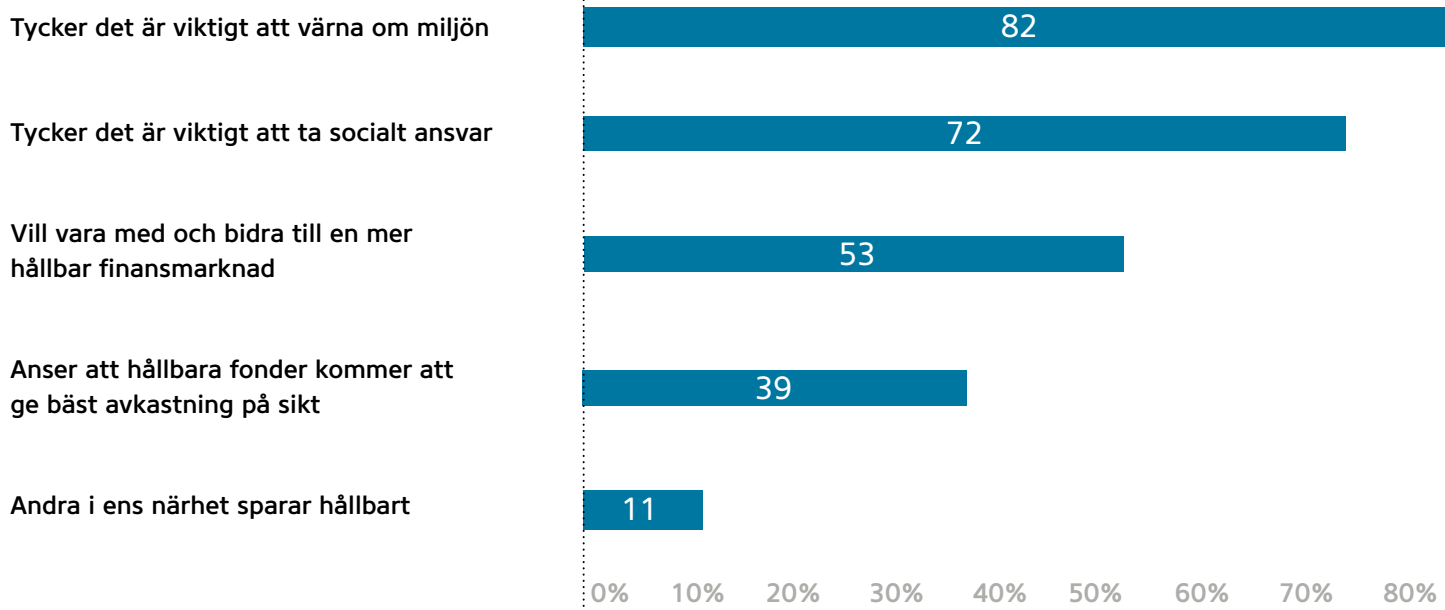
Målgrupp: Allmänheten 18–79 år

Metod: Webbundersökning i Kantar Sifos webbpanel. Totalt genomfördes 1037 intervjuer. För att motverka skevheter i resultaten viktades svaren med kön, region och ålder.

Urval: Ur Kantar Sifos webbpanel som är representativ för den svenska internetbefolkningen.

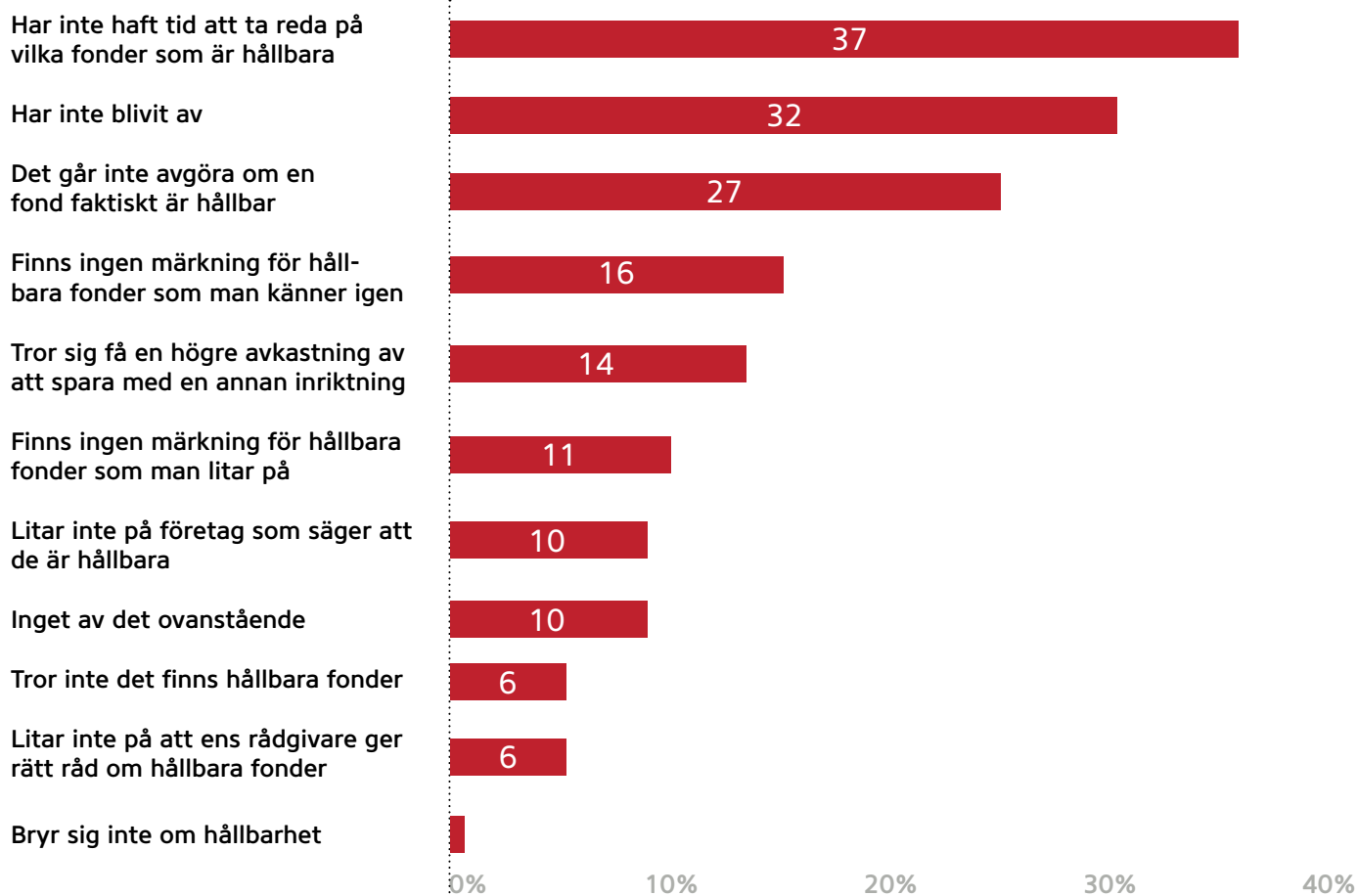
Datainsamling: 19 – 22 september 2017

Drivkrafter för att spara hållbart

Fråga: I vilken utsträckning bidrar följande till ditt intresse av att spara i en hållbar fond?
Bas: Intresserade av att spara hållbart (721 stycken deltagare).

Hinder till att inte spara hållbart i en högre utsträckning

Fråga: Vad av följande är anledningar till att du inte sparar i hållbara fonder i högre utsträckning än idag?
Bas: Intresserade av att spara hållbart (721 stycken deltagare).

Analys

Kvinnorna är nyckeln till en mer hållbar finansmarknad

Kvinnor som vill öka sitt sparkapital genom att investera hållbart utgör en enorm kraft i omställningen till en mer hållbar värld. Men intresset leder inte till hållbara val i praktiken. Vad hindrar kvinnorna från att spara hållbart?

Green is the new pink – paradigmskifte på gång?

Först en kort tillbakablick. Marknaden för hållbara investeringar har vuxit kraftigt under 2000-talet och i dagens läge räknar Global Sustainable Investment Alliance (GSIA) att 26 % av alla tillgångar som förvaltas professionellt beaktar hållbarhetsfaktorer på ett eller annat sätt.

I Europa är andelen hela 53 %. Det går rentav att tala om ett pågående paradigmskifte där hållbara investeringar är på väg att bli det "nya normala". *Green is the new pink*. Hållbarhetsfaktorer betraktas numera som en naturlig och integrerad del av investeringsprocessen.

Banat väg för privatspararen

Historiskt sett har utvecklingen inom hållbara investeringar drivits av institutionella investerare såsom pensionsfonder, ideella

organisationer och religiösa rörelser. Lejonparten av det hållbara kapitalet kommer fortfarande från institutionella aktörer. Men trenden visar att allt fler privatpersoner är måna om att spara hållbart.

I själva verket har de privata investerarnas relativa andel av det hållbara kapitalet i Nordamerika och Europa ökat från 13 % till 26 % mellan åren 2014 och 2016 (GSIA, 2016).

Generation Y banar väg

Bland privatpersoner är det särskilt kvinnor och Generation Y, det vill säga personer födda mellan 1980 och 2000, som banar väg för hållbara investeringar. En studie som genomfördes av Morgan Stanley Institute for Sustainable Investing (2017) fann att kvinnliga investerare (87 %) är mer benägna än män (64 %) att visa intresse för hållbara investeringar. Resultaten från en annan undersökning som genomfördes i fem länder, visar att en stor majoritet av kvinnor (69 %) anser att det är viktigt att fatta investeringsbeslut som återspeglar ens personliga värderingar (Moxie Future 2017).

Vill men gör inte

Samma undersökning från Moxie Future visar dock att det inte finns någon större skillnad mellan kvinnor och män när det gäller att göra ett aktivt val för hållbara investeringar. Kvinnor (40 %) och män (36 %) väljer att i lika hög grad beakta hållbarhetsfaktorer vid sidan av rent finansiella faktorer när det är dags att göra en investering. Siffror för Sverige (Fondspararundersökning 2016) visar att 26 % av kvinnliga sparare i Sverige har valt en fond med hållbar inriktning, jämfört med manliga fondsparare 20 %. Varför leder det stora intresset för hållbara investeringar bland kvinnor till en förhållandevis liten andel hållbara val? Vad hindrar dem från att omsätta sitt intresse i praktiken?

Saknar oberoende granskning

Miljömärkning Sverige har låtit göra en undersökning (Kantar Sifo 2017) som visar att nästan hälften av svenskarna (44 %) är intresserade av att spara i en fond som omfattas av krav och kontroller på hållbarhet. Intresset är större hos kvinnor (50 %) än män (39 %). De vanligaste faktorerna som hindrar ett mer hållbart sparande är dels att man inte har tid att sätta sig in i vilka fonder som är hållbara, dels att det är svårt att avgöra om en fond faktiskt är hållbar på riktigt eller inte.

Undersökningen visar även att det finns en stor efterfrågan på en oberoende granskning av fonders hållbarhetsarbete. 8 av 10 sparare som är intresserade av att spara i en hållbar fond, vill att en oberoende organisation kontrollerar fondens hållbarhetsarbete – bland kvinnor är andelen nästan 9 av 10. Svanenmärkta fonder kan förhoppningsvis bidra till att ge sparare den trygghet de behöver för att spara hållbart. Det ska vara lätt att välja rätt.

Sebastian Högnabba,

Omvärldsanalytiker och produktexpert för investeringsfonder på Miljömärkning Sverige

FAKTA

Kvinnorna och kapitalet

Fondbolagens förening har frågat de svenskar som sparar i fonder, det vill säga 66 % av alla svenskar om deras privata fondsparande. Deras undersökning visar att kvinnliga sparare är mer måna än män om att spara hållbart. Det är gemensamt för kvinnor från 18 till 76 år, men den största gruppen är i åldern 34–50 år. Av de 23 % som valt fond med hållbar inriktning är 26 % kvinnor och 20 % män.

Tre av tio svenska kvinnor har en kvarts miljon var i privat fondsparande

De kvinnliga spararna har pengar att placera. Nästan 3 av 10 sveriges kvinnliga fondsparare har mer än 250 000 SEK av sitt fondkapital i privata fonder.

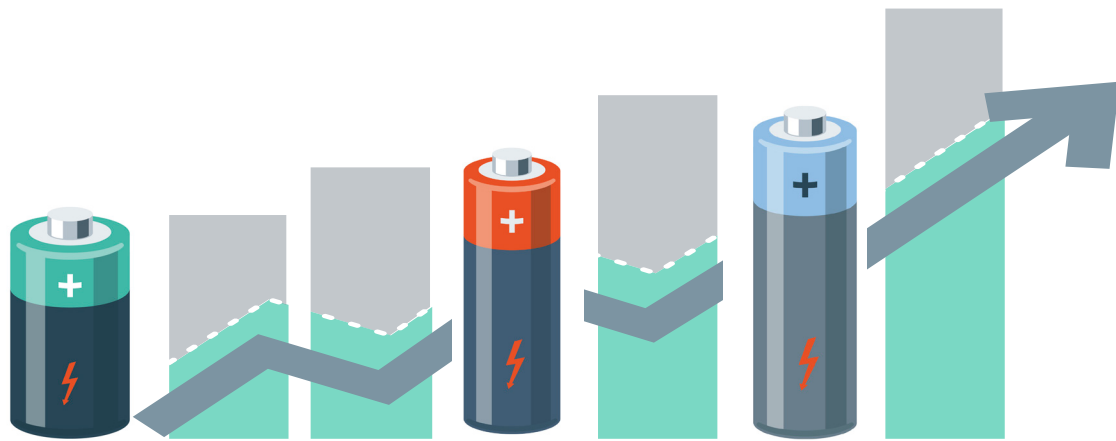
(Källa, Fondspararundersökning 2016, Fondbolagens förening, TNS Sifo Prospera).

Kvinnor kontrollerar en tredjedel av världens tillgångar

Kvinnor kontrollerar 27 % av världens totala tillgångar. Det vill säga tillgångar de tjänat ihop själva, ärvt eller ansvarar för. Bara i USA kontrollerar kvinnorna 39 % av landets investeringsbara tillgångar.

(Källa, Center for Talent Innovation, "[Harnessing the Power of the Purse: Female Investors and Global Opportunities for Growth](#)" 2014).

Läs mer om vad hållbara investeringar är på svanen.se

Krönika

Från batterier till börsen

När de nordiska konsumentministrarna 1989 beslutade att inrätta en gemensam nordisk miljömärkning kunde de nog inte föreställa sig att Svanenmärkningen en dag skulle ta klivet in på börsen och börja miljömärka fonder. De hade nog också svårt att föreställa sig att märkningen skulle växa sig så stor att den blev ett av Nordens mest välkända varumärken, aktiv i över 60 olika branscher, med tusentals licensinnehavare och över 100 anställda.

Resan började dock i mindre skala, och först med batterier. Det var "varor som ansågs vara faror" och konsumenterna behövde vägledning att välja rätt. Förutom batterier kom snart märkning på tvättmedel, papper och rengöringsprodukter. Handelns förstod snabbt sin roll som mellanhand och sitt ansvar att sälja rätt produkter. De insåg fördelen med miljömärkning som en extern kontroll av sina inköp, och därmed var bollen i rullning: hyllorna fylldes straxt med märkta produkter och Svanens roll och betydelse ökade.

Men det var inte bara enskilda konsumenter som behövde vägledning. Inköpare till kontorsverksamhet hade också svårt att tolka miljöinformation och välja rätt produkter. Efterfrågan på miljömärkta produkter till kontoren tog fart, och Svanen syntes nu på kopieringsmaskiner, trycksaker, kuvert, pennor med mera.

Efter millennieskiftet talades det mer och mer om tjänstesamhället. Och tjänstesektorn ökade. Svanen tog då steget från att bara märka varor till att också märka service och tjänster. Det var samtidigt ett bra sätt att komma åt användningen av varor: i den miljömärkta tjänsten ställs både krav på vilka varor man hanterar och hur man använder dem. Svanenmärkta hotell var först ut, och därefter kom tryckerier, tvätterier, biltvättar, städtjänster och restauranger med flera.

2010 kom så byggbranschen till Svanen och menade att de trots flera egna system hade svårt att kommunicera miljöprestanda till beställare och boende. Svanen tog då fram kriterier för bostadshus, och nu 2017 har alla de stora byggbolagen licens och uppför Svanenmärkta hus runt om i landet. Och de kan med lätthet och stolthet kommunicera sitt goda arbete till människor och samhälle.

Lite av detsamma låg bakom Svanens kliv in i finanssektorn. Vi, liksom många aktörer i branschen, är övertygande om vikten att styra investeringar och använda ägandet strategiskt för att nå ett hållbart samhälle. Med Svanen på fonder vägleds nu fondförvaltare när det gäller vilka företag som ska undvikas, hur man ska välja in de bättre, transparens mot spararna och att använda ägandet mer offensivt. Och vi sparare har med Svanen fått en enkel vägledning till investering som känns rättfärdigt och som har potential att påverka företagande i mer hållbar riktning.

Det känns som ett stort steg för oss att gå in i finanssektorn och miljömärka fonder. Och det är komplext. Men många aktörer har uppmuntrat oss och sagt att vi har såväl metodik som kontrollsystem och förtroende, och dessutom har vi ett märke som kan stå stadigt och effektivt som vägledning.

När vi nu går ut till allmänheten märker vi att det tas emot positivt. Och inte särskilt märkvärdigt. Nästan som om den hade väntat på det, och förväntat sig vår ankomst. Så det kanske inte var ett så stort steg som vi trodde ändå, från batterier till börsen. Det handlar till syvende och sist om samma sak: att vägleda och göra det enkelt att välja rätt.

Ragnar Unge, vd på Miljömärkning Sverige

Donald T Rump: Hållbart sparande är bara trams

Donald T Rump har twittrat tre kritiska påståenden till Miljömärkning Sverige. Här kommer våra svar.

Donald T Rump ✓

@therealDonaldTRump

Follow

Varför ska Svanen locka fler att spara hållbart när det ger sämre avkastning?

Svanen ✓

@svanen

Following

Det är fake news, Donald. Investeringar som beaktar hållbarhetsfaktorer sker inte på bekostnad av avkastningen utan har snarare en positiv effekt. Det visar en forskningsrapport som i sin tur sammanställt resultat från 2 200 olika individuella studier (Friede, Busch, Bassen 2015). En majoritet av studierna visar på en koppling mellan god avkastning och beaktande av hållbarhetsaspekter. Studierna som analyserats sträcker sig ända från 1970-talet och täcker finansiella marknader i hela världen. Samma resultat gäller för olika typer av tillgångar som aktier, obligationer, fastighetsbranschen och portfoliostudier.

Donald T Rump ✓

@therealDonaldTRump

Follow

Det där med hållbart sparande är bara trams och kommer att försvinna snabbt.

Svanen ✓

@svanen

Following

Nej, det är ingen modefluga, Donald. Det är framtidens konsumenter, det vill säga de unga som vill spara hållbart, och Svanen vill vägleda dessa konsumenter. Schröders Global Investor Study har intervjuat 20 000 sparare/investerare* i 28 länder. Resultatet visar att sparare/investerare i ålder 18–35 år, s.k. millenials, rankade hållbarhetsaspekter som lika viktiga som fondens avkastning.

Donald T Rump ✓

@therealDonaldTRump

Follow

Men Svanen är en miljömärkning och gör ju ingen nytta på finansmarknaden.

Svanen ✓

@svanen

Following

Jo, det gör vi. Eftersom den Svanenmärkta fonden utesluter de företag och branscher som är längst ifrån att vara hållbara och väljer in mer hållbara företag så är vi övertygade om att det ger en positiv miljöpåverkan på lång sikt. Miljömärkning Sverige har 27 års erfarenhet av att ta fram tuffa krav. Genom att skärpa kraven regelbundet så drivs marknaden framåt. Svanen är en Typ 1-märkning (ISO 14024) och hör till världens mest kända och effektiva märkningar. Dessutom är Svanen den enda konsumentmärkningen för fonder på finansmarknaden. 96 % av svenska konsumenter känner igen Svanen.

Källor:

[Friede, Busch, Bassen 2015. Deutsche Asset Management and the University of Hamburg.](#)

[Schröders Global Investor Study 2016](#)

* Sparare/investerare avser personer som planerar att investera 100 000 SEK det närmaste året och som har gjort förändringar i sitt sparkapital de senaste 5 åren.

Vanliga frågor om Svanenmärkta fonder

Varför Svanenmärker ni fonder?

Produktion och konsumtion i världen är inte hållbar. Svanen är övertygad om att fonder har en viktig funktion i att påverka företag att arbeta mer hållbart, då fonder styr över mycket kapital.

Den Svanenmärkta fonden ska vara ett hållbarhetsmärkt alternativ för sparare och professionella investerare och ett verktyg för fondbolag för att visa att deras fond lever upp till tuffa krav.

Hur kan Svanenmärkta fonder påverka företag?

När många sparare, professionella investerare och fondbörvaltare tillsammans utnyttjar sin makt är vi övertygade om att det har effekt.

Svanenmärkta fonder har bra förutsättningar att påverka genom att de:

- tydligt visar marknaden vilka branscher och företag som hållbarhetsmässigt inte är tillräckligt bra.
- kräver hållbarhetsdata för analys.
- har en majoritet av företag med ett starkt hållbarhetsarbete.
- öppet redovisar fondens innehav var tredje månad.
- öppet rapporterar årligen vilket hållbarhetsarbete fonden gjort.
- är aktiva i sitt ägarskap genom att rösta och ha en direkt dialog med företag för att påverka dem.

Vad för slags krav ska fonden uppfylla?

Fonden ska uppfylla 25 obligatoriska krav som reglerar de olika sätt en fond kan påverka företag, dvs. genom att välja bort dåliga (exkludering), välja in de bättre (inkludering), agera med öppenhet (transparens) och aktivt ägarskap (rösta och direkt dialog). Poängkrav ställs utöver de obligatoriska kraven och det krävs ett minimum av 6 poäng. För obligationsfonder krävs 5 poäng. Max är 16 poäng.

Vilka företag, branscher och länder får inte ingå i en Svanenmärkt fond?

En Svanenmärkt fond ska utesluta:

- företag som utvinner, förädlar eller producerar energi från kol (för elproduktion), olja, gas och uran (max 5 % av företagets omsättning).

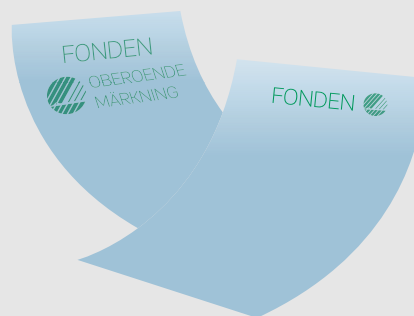
- företag som producerar eller säljer kontroversiella vapen
- företag som säljer konventionella vapen (max 5 % av företagets omsättning)
- företag som producerar tobak (max 5 % av företagets omsättning)
- företag som inte följer internationella normer och konventioner på områden som arbetsrätt: ILO, mänskliga rättigheter, grov korruption och grova miljöbrott
- statsobligationer från länder som står under EU:s eller FN:s finansiella sanktioner
- statsobligationer från länder som varken har skrivit under FN:s konvention om biologisk mångfald eller Parisavtalet
- statsobligationer från länder som bedöms som korrupta (är under plats nummer 70 på Transparency Internationals korruptionslista)

Vilka företag ska finnas i en Svanenmärkt fond?

För att fonden ska kunna bli godkänd måste den innehålla företag som aktivt arbetar med hållbarhet. För en Svanenmärkt fond innebär det att:

- minst 90 % av fondens direkta innehav ska ha genomgått en hållbarhetsanalys / ESG analys
- minst 50 % av fondens innehav ska vara investeringar i företag med ett starkt hållbarhetsarbete
- investeringar i gröna branscher premieras, till exempel förnybar energi, vattenrening med mera

Läs mer på svanen.se/fonder

Miljömärkning
Sverige

Miljömärkning Sverige AB · Box 38114 · 100 64 Stockholm
Västgötagatan 2 (7 trappor) · tel 08-55 55 24 00 ·
info@svanen.se · svanen.se